

hic segetes, illic veniunt felicius uvae,
 arborei fetus alibi, atque iniussa virescunt 55
 gramina. nonne vides, croceos ut Tmolus odores,
 India mittit ebur, molles sua tura Sabaei,
 at Chalybes nudi ferrum, virosaque Pontus
 castorea, Eliadum palmas Epirus, equarum?
 continuo has leges aeternaque foedera certis 60
 imposuit natura locis, quo tempore primum
 Deucalion vacuum lapides iactavit in orbem,
 unde homines nati, durum genus. ergo age, terrae
 pingue solum primis, extemplo a mensibus anni
 fortes invertant tauri, glaebasque iacentis 65
 pulverulenta coquat maturis solibus aestas;
 at si non fuerit tellus fecunda, sub ipsum
 Arcturum tenui sat erit suspendere sulco:
 illic, officiant laetis ne frugibus herbae,
 hic, sterilem exiguus ne deserat umor harenam. 70

Alternis idem tonsas cessare novalis
 et segnem patiēre situ durescere campum;
 aut ibi flava seres mutato sidere farra,
 unde prius laetum siliqua quassante legumen
 aut tenuis fetus viciae tristisque lupini 75
 sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem.
 urit enim lini campum seges, urit avenae,
 urunt Lethaeo perfusa papavera somno;
 sed tamen alternis facilis labor, arida tantum
 ne saturare fimo pingui pudeat sola neve 80
 effetos cinerem immundum iactare per agros.
 sic quoque mutatis requiescunt fetibus arva,
 nec nulla interea est inaratae gratia terrae.
 saepe etiam sterilis incendere profuit agros

54-84. *AMPR*

*AM*ⁱ: molos *P*

66 solibus] frugibus *R*

VERG.

56 Tmolus *M*² *Serv. Probus*: imolus *R*: molus

57 mittet *P*ⁱ: mittat *M*^{2c}

73 sidere] semine *R*

60 alterna *P*

82 requiescent *R*